

LURRALDE ANTOLAKIZUNA

Gizaekonomiku edo gizapolitiku jomuga batzuk prestatze-ko edo egiteko oinarriei buruz mintzatzen geranean, maiz aipatzen dugu «infraestruturura» hitza. Beste batzuetan infra-kenduta estrukturaz soilki jarduntzen dugu.

Bada estruktura hori, infra-rekin edo gabe, «ex novo» egin beharrean gaude gure lurralde antolakizunean (ordenación territorial). Asieratik aldatu beharrean gaudela uste dut, gure probintzien izakera ta mugak, kasu batzuetan, eta gure pentsakerak infra-estruturura berri hofekin ohitu beharko du. Gure herria giza egoeran aldatzen (edo-ta obeto, iraultzen) badao, edo joan behar badu, lurralde eraketan ere batera joango da.

Zeren giza eta lege arazoetan, askotan, igarri gabe, igarotzen du infra-estruturura batek, lurraldeak. Eta hemen gaude, gu, betiko sei «probin-tziekin», Araba, Bizkai eta Gipuzkoarekin; Nafarroako erresuma gure lurralde-deren erdiarekin; Zuberoa aurrera atera ezindakoarekin; Be-Nafarroa, Nafarroarekin sartu nahian, historizismu itsu batekin, Lapurdirekin mendeetan, ekonomian eta politikan urteak igaro ez balira bezela.

Arregi adiskideak aaltzen duan jakobinismuaren alde nago, bi arrazoia-kaitik. Bata gure Herriaren batasunagaitik, eta hori kalte handia egiten dio gaurko lurralde antolakizunak. Ba dakigu gaurkoz ez dagoala aldatzerik, bai-na bai beste eskema batzuetan pentsatzen asi behar dugula. Bigarren lurraldearen, ta kasu hontan gure Herriaren zatiketak, histori-planteamendue-tatik kanpo, ekonomia, administrazioa, urbanizazioa, bide-infraestruturura, eta lurra... kontuan euki behar ditu, eta hau ez diot... histori-zalea ez naizela-ko.

Gure Herriaren une larri eta garratz hontan huskeriak dira Gipuzkoa, Bizkai eta abar... (eta neuk ere, jakobinistak izan behar dugula diot), eta ge-ro... ikusi, gure Herriaren serbitzurako ze lurralde antolakizun oberena dan, seguru asko ez oraingoa.

Pixkat, ez guztiz, gaitik kanpo, deitxo bat «Zeruko Argia», «Herria», «Jakin» eta beste aldizkarietako politika-kronistei: Ez ahalko dugu termino-logi batu eta konkretuago bat erabili denok? Ba dakit, hontan bi behintzat lanean ari zeratena, baina prisa gehiagotxo dugula uste dut. Lurralde auzi hontan ikusten dut «Baionako Idazkaritzako» erabakietan «region»: herrialde autatu zen euskal bersiotzat ta «comarca», eskualde. Orain Frantziako «regionalization» dela-ta hitz hori «region» adierazotzeko erabiltzen da. Bestalde herrialde, «zona» adierazotzeko usatzen da kasu batzuetan. «Kantonamen-du» «Herriak» erabiltzen du, komarkatzat, baina hori frantzes administrazio hitz bat danetik ez da aplikable hemen, eta euskera batuan gutxiago. Gure Historia, eta gaurko esigentziak ikusita, eta batez ere hizkuntzaren estruk-turalismoa, lan hau ainbat azkarren bururatu behar dugu. Ez derizkiozute?

J. L. L.